

Stormflodens Indvirkning paa Skovene.

Ligesom man vel tør gjøre sig Haab om, at der Tid efter anden fra Landets forskjellige Egne, hvor Skovene have været berørte af Stormfloden forrige Efteraar, ville fremkomme offentlige Meddelelser om de mere eller mindre skadelige Følger af denne voldsomme Naturbegivenhed, saaledes vil ej heller jeg tilbageholde en Fremstilling af hvad der ved denne Lejlighed i visse Retninger passerede her paa Landet, samt dens sandsynlige Følger.

Saavidt man allerede nu kan dømme om denne Vandflods Indflydelse paa de Bevoorninger, den har berørt, da troer jeg at turde antage, at alt, hvad der ikke nu viser Tegn til Liv, er redningsløst fortabt, ligesom jeg ogsaa troer, at hvad, der indtil nu har holdt sig, ogsaa i Fremtiden vil kunne det, navnlig af naturlige Bevoorninger og ældre Plantninger. Om sidste Efteraars- og Foraars-Plantninger tør man ganske vist endnu ikke med Visshed forudsige deres Fremtids Ekjæbne; thi om den end for Tiden viser Liv og Frodighed, saa kan dog Sommeren endnu blive saa ugunstig, at meget kan gaa tabt; men det kan ramme ej alene de af Saltvandet berørte Kulturer, men ogsaa enhver anden, og kan en saadan Indflydelse derfor ej med Grund alene tilskrives Vandfloden.

Endsskjøndt det vel ikke kan siges, at Grevskabet Langelands Skove ere blevene stærkt berørte af Vandfloden, saa er der dog paa Dens Østkyst adskillige Skovpartier, som have været temmelig svært belempede deraf, og afgive nu ret interessante Sagttagelser.

Den af Grebftabets Skove, der faaledes fornemmeligen har været udfat for Oversvømmelsen, er den i Langelse Sogn beliggende faakaldte Nebbe Skov. Den ligger omtrent 1000 Alen fra Kysten, skilt fra denne ved en mellemliggende lav Eng (Synlt). Skovens Beliggenhed er temmelig lav og Jordbunden flad; dens Arealindhold er 84 Tdr. Land. Heraf stod under Vand den 13de November f. A. om Eftermiddagen omtrent 35 Tdr. Land, i en Højde af 2 à 3 Fod. I denne Højde sees Tangen endnu mange Steder hænge i Grenene. Store Klager af gammel Tang (Eber) bleve førte højt op i Skoven og der efterladt ved Vandets Tilbagestrømning, der foregik efter omtrent 12 Timers Forløb. Jordbunden i denne Skov er overalt stærkt Ler, der, efter, forud at være bleven temmelig mættet med Regnvand i den korte Tid Saltvandet stod, ikke har naaet at indfuge meget deraf, ligesom ogsaa dette ved den efterfølgende stærke og hyppige Regn, maa være bleven betydelig mildnet.

I dette oversvømmede Terrain findes en ny anlagt Planteffole, der i Foraaret 1871 blev tilplantet med cirka 8000 Stkr. etaarige Udprillingsbøge. Her stod Vandet mellem 2 à 3 Fod over Planterne, og i den visse Forudsætning, at de vare fortabte, tog jeg en bedrøvelig Afsted med dem. Men nu viser det sig til min store Overraskelse, at ikke en eneste Plante er gaaet tabt; de staa alle saa sunde og kraftige, at det er en Fornøjelse at se; og dog var der enkelte Lavninger, hvor Saltvandet blev staaende i længere Tid.

En tiaarig Granplantning og en ved Siden heraf beliggende Elleplantning paa Rabatter, 5 Aar gammel, vise ej heller mindste Tegn til Sygelighed. Hvor den gamle opdrevne Tang laa i for mægtige Lag, hvilket flere Steder var Tilfældet, saa man sig nødsaget til at sprede den tyndere, hvorefter man gjør sig Haab om paa en billig Maade at være kommen i Besiddelse af en god Gjødning, idet man antager, at den vil tilføre Jordbunden en Del Kalistoffer.

En betydelig Del Vandledning, anlagte for flere Aar tilbage, og senest oprensede forrige Efter sommer, saa at de stode aldeles klare og rene, da Vandfloden kom, bidroge væsentlig til, at Vandet atter kunde forsvinde ligesaa hurtigt som det kom, og fik saaledes ej Tid til at forulempe nogen Del af den øvrige Bevøxning, der bestaaer af ældre og yngre Bøgestove, Ege med Hasfelunderskov samt en Del Aft. En Del Enge (Sølt), beliggende i samme Skov, se frodigere ud, end jeg kan mindes nogen sinde før at have seet dem paa denne Aarstid. Det af Oversvømmelsen bortflyttede Løvdække og Risnet, vil i flere Aar kunne betegne Grænsen for samme.

I Fredstoven Stengade Skov, der grænser umiddelbart til Stranden, og hvoraf cirka 30 Tdr. Land vare satte under Vand, seer det noget anderledes ud. Vandfloden kom og gik atter bort i Løbet af cirka 12 Timer; men her sees paa en lettere Jordbund en tyveaarig Granplantning at have lidt noget. Udsættelige Planter ere udgaaede, og andre se sngelige ud. Paa en Del af dette oversvømmede Areal blev i dette Foraar plantet cirka 4000 Stk. Bøge, der alle endnu staa meget lovende. Jorden var vel under Behandlingen bleven noget bindende, men, da den er noget let, var den dog ikke videre slem at faa findelt. En seksaarig Granplantning, der var aldeles oversvømmet, frngtede jeg, paa Grund af den lettere Jord, meget for; men den har staaet sig helt godt og viser ikke Tegn til Sngelighed, og Vandet stod dog her, paa Grund af tilsandet Vandledning, i 24 Timer. Ogsaa her blev sat en Del Tang op i Skoven, og Tangen i Forening med Løv og Ris betegner i en vid Omkreds Vandflodens Grænser. Nogle herværende Enge have tabt sig noget i dette Aars Afgrøde; Engbunden er noget let og tørveagtig.

Til en tredje Fredstov, Høstov kaldet, der ligger omtrent $\frac{1}{4}$ Mil fra Rysten, fandt Høvdandet ogsaa Vej igjennem en Del Torvemoser, Enge og Lavninger og oversvømmede cirka 3 Tdr. Land, hvoraf en Del for 3 Aar siden er besaaet med Agern, og en Del i Foraaret tilplantet med Rødgran; Be-

vogningen staaer meget frodig og har ej lidt det mindste. En Plantning af Rødgran og østerrigsk Fyr, udført i dette Foraar, cirka 4000 Stkr., seer ligeledes meget lovende ud. Jordbunden paa dette Terrain er fast Ler, og Vandet gik atter bort i Løbet af 9 à 10 Timer,

En anden Skov, Bukkeskov, omtrent midt i Landet, blev ogsaa berørt af Floden, men ogsaa kun berørt, idet Vandet meget hurtig igjen traf sig tilbage. Vandet oversvømmede her nogle Ellemoser og en Egeplantning, der ingen Skade tog deraf; men det gik ogsaa op i Bøgeskoven i en 50aarig kraftig Bevogning, hvoraf flere Bøge nu staa med røde Blade og true med ganske at gaa ud, hvilket jeg dog ej kan antage vil blive Tilfældet. Jordbunden bestaaer af sandblandet Lermuld. Denne Omfindlighed hos disse ældre Bøge har i høj Grad forundret mig.

Endnu et lille Skovparti, Slottehaven, blev hjemført af Havet; her var cirka 3 Tdr. Vand klar Sø i henved 14 Dage; Skoven ligger henved 1200 Alen fra Kysten, hvor en naturlig Dæmning blev gjennebrudt, og alle Vandledningerne bleve tilfattede med Sand og Tang, saa at intet Afløb i længere Tid kunde finde Sted. En 10aarig Granplantning, 4 à 5 Alen høj, hvor Vandet stod 3 à 4 Fod højt op paa Stammerne, tog ubetydelig Skade deraf; en 2aarig Granplantning, tæt ved Siden heraf, viser vel Tegn til Svækkelse, men er uden Fare; en Elleplantning paa Rabatter, 2 Aar gammel, synes ikke at have lidt noget. I sidste Foraar blev af det oversvømmede Areal cirka 4 Stkr. Vand tilplantet med Rødgran, der endnu se meget lovende ud. Ved Plantningen viste Jorden sig, paa Grund af Saltvandets Indflydelse, at være bleven saa bindende og haard, at den med Rølle maatte findeles, og har Jorden nu, paa Grund af den senere indtraadte Tørring, flaaet store Revner i de fleste Plantehuller, saa at mange af Planterne staa ligesom paa en lille Tue, der ryster, naar man rokker ved den; men paa Grund af den vedholdende Fugtighed i samme se Planterne endnu meget frodige ud.

Naar undtages en Skov, Louhykke, midt i Landet, der ogsaa blev berørt af Vandfloden, men ingen Skade har taget, samt en Gjerdselskov Syd paa Landet, Bouballe Skov, der vel blev meget haardt belemt af Havet, men ej heller tog nogen Skade deraf paa Gjerdselbevoeringen, saa er hermed Beskrivelsen af Vandfloden og dens sandsynlige Følger, for Grevskabets Skoves Vedkommende, afsluttet. Nogle andre Skove, som Stormfloden ogsaa har hærjet ej ubetydelig, men som jeg ikke har seet, er en under Stensgaard hørende Skov, Nord paa Den, hvor en Del ældre Ege skulle være udgaaede, efter i nogle forudgaaende Aar at være blevne toptørre; samt Hjortholm Skov, Syd paa Landet, hvor en Del af Skovarealet, der støder umiddelbart til Stranden, skal være rent bortskullet tiligemed de paa samme voxende gamle Bøge, der efter Sigende, fra den høje Klint skulle være gaaede hovedfuls i Stranden, men dog der have afventet Ejerens Benyttelsesret.

Hvad der nu heraf kan udbrages er formentlig i Rorthed Følgende:

„Endskjøndt henved 100 Tdr. Land af Grevskabets Skove „mere eller mindre have været berørte af Stormfloden, har den „paa Bevoeringen forarsagede Skade været meget ubetydelig. „Det har viist sig, at de ældre Bestande have været mere sm- „findlige end de yngre; at Skaden har været indskrænket til „de lettere Jorder, hvor Vandet har kunnet trænge ind, hvor- „imod de stærke Lerjorder aldeles ingen Skade have taget. „De faste Enge har den tilsyneladende mere styrket end svækket; „de lettere Enge har den vel øjeblikkelig svækket, men at disse „senere hen ville vinde derved synes utvivlsomt. Saltvandet „forhindrer Jordens Udtørring, og bidrager saaledes til at „holde paa Fugtigheden. Ved de Jordbunden igjennem Tan- „gen tilførte Kalistoffer formenes den at ville vinde i Kraft for „Bevoeringen“.

Endnu maa jeg tilføje de her gjorte Erfaringer med Hensyn til Saltvandets Indflydelse paa Tørrebund. Naar det ovenfor er fremhævet, at Enge paa fast Jord snarere have

vundet end tabt ved Højbundet, saa er det paa Tørbund aldeles det Modsatte, idetmindste i de første Aar. Her findes frodige Enge paa Tørbund, der ved Stormfloden have taget saa megen Skade, at de ikke have afgivet den halve Høslæt imod tidligere. Endnu fordærveligere har den vliift sig for Kornavlens. En lovende Rugafgrøde gif aldeles tilgrunde, og ligesaadan er det gaaet en efter Rugen i dette Foraar forsøgt Udsæd af Havre. — At selve Tørvemassen har lidt betydeligt ved Saltvandets Indtrængen, er klart. Skaden har overalt paa Tørbunden, der er bleven berørt af Stormfloden, været meget følelig, og der vil hengaa flere Aar, førend den forvindes.

Frederiksgave paa Langeland i Juli 1873.

Kruhøffer

Stovrider ved Grevstabet Langeland